

Sompio-seura 50 vuotta

Julkaistu Sompiossa heinäkuussa 2021,

Kotiseutu merkitsee tuttuja paikkoja, paikan-, ihmisten nimiä, maiseman luonteenomaisia piirteitä, tapoja, sanontoja.

Kotiseudun tekee merkitykselliseksi siihen liittyvät tarinat ja muistelukset.

Minun muistoni Sompioista kiteytyvät lapsuuteeni ja sen myötä omaan ukkiini Anselmiin (1875-1976).

”Kuljin talvikauet erotuksissa, Kemikylässä asti”, hän muisteli useasti. Kerran hän sanoi vetäneensä suopungilla pari sataa poroa yksin aidasta. Oli siis varsin taitava suopunkimies. Useimmiten tarttui. Hänen omien sanojensa mukaan ”kyllä se ruukas tarttua kiini, ku mie heitin, mutta kämmensyrjät siinä ajettu”.

Jäkälälimppujen ja lehtikerppujen tekoa hän sivusi puheissaan useasti.

Mitä enemmän hänelle karttui ikää, sitä useammin arkiset asiat ukki toimitti saameksi. Juuri siksi haluan muistella häntä tässä saameksi.

Mu áddjá, Anselmi

Gosa don manat? -Gosa unna čáppa nieida manná?

- Vuordde! Sakari lea dáppe.

- Mun boadán olggos. -Hannes lea olgun.

- Gi doppe boahdá? - Eadni dat lea. -Mannágo Maria doppe?

- Guldal, mun lávllun dan lávlaga?

Mun muittán ee daid cealkagiid. Mu áddjá máhtii sámegiela.

Mu áddjá lea riegádan Mutenia-gilis 1875. Su máttut leat boahdán Davvi-Ruotas ja Sompios.

Mu áddjá ruoktu lei Mutenia-gilis. Son váccii johttikuvlla doppe. Ii ádjás lean eará girjjit go biibbal ja sálbmagirji. Son lávllui sálmmaid. Manjil son logai aviissa, muhto mun in oaidnán ahte son čáláši.

Áddjá ja áhkku náitaleigga 1909. Sudnuide riegádii gávccii máná. Spánskkadávda gottii njeallje máná. Eallin lei ángir.

Mu ádjás lei čalbmebávččas. Son lei čalmmehuvvan. Ádjás lei smáiti dassá go son beasai doaktárii Ouhui 1960.

Mutenia lei buorre ássat, vaikko leige guhkkín doaresbealde. Olbmot lávejedje dan áigge jeagildit, láddjet luonduniittuid ja čuohppat hoáššaid.

Mutenia-siiddas olbmot elle luondduolbmo eallima.

Olbmot ledje buorre muddui iešbirgejeaddit: lei guolli, biergu, buđehat, návrahat, lávkkit, vuodja, gordni (bivgi) muorjjit; earenoamážit luopmánat. Luomejeaggi áiddi duohken.

Dušše jáffuid, káfiid, sohkkariid ja sálttiid šadde oastit Keski-Jussi buvddas ja manjil Vuohču gávppis.

Áddjá galggai färret eret Mutenia-gilis, go Giemajoga Oasussearvi huksii dahkujávrrri dohko.

Mutenia bázii Lokka dahkujávrrri vuollái.

Mu áddjá galggai fas eváhkkui. Son lei ovdalis Gihttelis ja Ruottás eváhkos. Dál lei goalmát geardi.

Dalle áddjá čierui.

Mu áddjá jámii 1975, son elii guhkes eallima.

Perinteet sitovat meidät kotiseutumme. Muteniassa muistellaan 7. elokuuta 2021 entistä Sompiota ja juhlitaan Sompio-seuran 50-vuotista taivalta. Muistelukset alkavat klo 13.00.

Tarkemmasta ohjelmasta ilmoitetaan lähemmin paikallislehti Sompiossa.

Kuvassa vietetään ukkini Anselmi Pokurin (Suikin) 90-vuotispäiviä Muteniassa. (Aino ja Väinö Könkään kotialbumi)

Asta Valkonen, Sompio-seuran puheenjohtaja